

A NEW COURSE IN READING PALI

Bài 3.4

Đoạn kinh 7 (MP)

“bhante nāgasena, kiṃlakkhaṇaṃ viññāṇaṃ””ti?

“vijāṇanalakkhaṇaṃ, mahārāja, viññāṇaṃ”ti.

“opammaṃ karohī”ti.

“yathā, mahārāja, nagaraguttiko majjhe nagare siṃghātake nisinno passeyya puratthimadisato purisaṃ āgacchantam, passeyya dakkhiṇadisato purisaṃ āgacchantam, passeyya pacchimadisato purisaṃ āgacchantam, passeyya uttaradisato purisaṃ āgacchantam. evameva kho, mahārāja, yañca puriso cakkhunā rūpaṃ passati, taṃ viññāṇena vijānāti. yañca sotena saddaṃ suṇāti, taṃ viññāṇena vijānāti. yañca ghāṇena gandhaṃ ghāyati, taṃ viññāṇena vijānāti. yañca jivhāya rasaṃ sāyati, taṃ viññāṇena vijānāti. yañca kāyena phoṭṭhabbaṃ phusati, taṃ viññāṇena vijānāti, yañca manasā dhammaṃ vijānāti, taṃ viññāṇena vijānāti.

evam kho, mahārāja, vijāṇanalakkhaṇaṃ viññāṇaṃ”ti.

“kallosi, bhante nāgasenā”ti.

Từ vựng đoạn kinh 7

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Bhante	Bạch Đại Đức (hô cách)	Danh, nam
2	Nāgasena	Tên riêng	Danh, nam
3	Kiṃ	Cái gì, sao, như thế nào	Đại từ nghi vấn
4	Lakkhaṇa	Có đặc tính, có tính chất đặc trưng	Tính
5	X-lakkhaṇa	Có đặc tính X	Tính
6	Viññāṇaṃ	Thức	Danh, trung
7	Vijāṇanaṃ	Sự nhận biết, việc nhận biết	Danh, trung
8	Mahārāja	Tâu Đại Vương (hô cách)	Danh, nam
9	Opammaṃ	Ví dụ	Danh, trung
10	Karoti	Làm, thực hiện	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
11	Yathā	Giống như	Phụ
12	Nagaraguttiko	Lính gác cổng thành	Danh, nam
13	Majjha	Chính giữa	Tính
14	Nagaraṃ	Thành phố, thị trấn	Danh, trung

15	Siṃghāṭako	Giao lộ	Danh, nam
16	Nisinna	Đã ngồi xuống	Tính
17	Passati	Thấy, nhìn	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
18	Puratthima	(Hướng) Đông	Tính
19	Disā	Hướng	Danh, nữ
20	Disato	Disā + to	
21	Puriso	Người, đàn ông	Danh, nam
22	Āgacchati	Đến	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
23	Dakkhiṇa	(Hướng) Nam	Tính
24	Pacchima	(Hướng) Tây	Tính
25	Uttara	(Hướng) Bắc	Tính
26	Evameva	Giống như vậy, tương tự như vậy	Phụ
27	Kho	Và, quả thực	Phụ
28	Yaṃ	Cái mà, người mà	Đại từ quan hệ
29	Ca	Và	Phụ
30	Cakkhu	Mắt	Danh, trung
31	Rūpaṃ	Sắc	Danh, trung
32	Taṃ	Cái đó, người đó	Đại từ nhân xưng/chỉ định
33	Vijānāti	Biết, nhận thức	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
34	Soto	Tai	Danh, nam
35	Saddo	Âm thanh	Danh, nam
36	Suṇāti	Nghe	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
37	Ghānaṃ	Mũi	Danh, trung
38	Gandho	Mùi, hương	Danh, nam
39	Ghāyati	Ngửi	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
40	Jivhā	Lưỡi	Danh, nữ
41	Raso	Vị	Danh, nam
42	Sāyati	Nếm	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
43	Kāyo	Thân	Danh, nam
44	Phoṭṭhabbaṃ	Sự xúc chạm	Danh, trung
45	Phusati	Xúc chạm	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
46	Manasā	Bằng tâm (dụng cụ cách của Manas)	Danh, trung
47	Dhammo	Pháp	Danh, nam
48	Evaṃ	Như vậy, như thế	Phụ
49	Kalla	Khéo léo, khôn khéo, thông minh	Tính
50	Kallosi	Kallo + asi	

Ngữ pháp đoạn kinh 7

STT	Điểm Ngữ pháp	Tổng quát	Đoạn kinh 7
1	NA	NA	NA

Đoạn kinh 8 (UDN)

Một dịp nọ, Đức Phật ngụ tại Kỳ Viên, chùa của ông Cấp Cô Độc. Lúc bấy giờ, vì ghen tị với sự tôn kính, cúng dường mà dân chúng dành cho Đức Phật và Tăng Đoàn, các vị đạo sĩ của các ngoại đạo phi báng, xúc phạm, chửi mắng... các vị Tỳ Kheo khi gặp các vị này trong làng hay trong rừng. Các vị Tỳ Kheo thuật lại việc này cho Đức Phật biết, Ngài bèn nói 4 câu kệ sau:

gāme araññe sukhadukkhaphuṭṭho,
nevattato no parato dahetha.
phusanti phassā upadhiṃ paṭicca,
nirūpadhiṃ kena phuseyyu phassā

Từ vựng đoạn kinh 8

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Gāmo	Ngôi làng	Danh, nam
2	Araññaṃ	Rừng	Danh, trung
3	Sukha	Lạc	Tính
4	Dukkha	Khổ	Tính
5	Phuṭṭha	Xúc chạm	Tính
6	Nevattato	Na + eva + attato	
7	Attato	Mình, bản thân, ngã (xuất xứ cách của attan)	Danh, nam
8	No	Không	Phụ
9	Param	Người khác	Danh, trung
10	Dahetha	Hãy xem, hãy cân nhắc, hãy cho rằng (mệnh lệnh cách ngôi 2 số nhiều)	Động, hiện tại, chủ động, mệnh lệnh
11	Phusati	Xúc chạm	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
12	Phasso	Sự xúc chạm, cái xúc chạm	Danh, nam
13	Upadhi	Sự dính mắc, sự chấp thủ	Danh, nam
14	Paṭicca	Do, bởi, bằng (+ trực bổ cách)	Giới từ
15	Nirūpadhi	Sự không dính mắc, sự không chấp thủ	Danh, nam

16	Kena	Do đâu, vì đâu, do lý do gì, do nguyên nhân gì	Đại từ nghi vấn
-----------	-------------	--	-----------------

Ngữ pháp đoạn kinh 8

STT	Điểm Ngữ pháp	Tổng quát	Đoạn kinh 8
1	NA	NA	NA

Bài đọc thêm

[1] Attānañce piyaṃ jaññā rakkheyya naṃ surakkhitam (Phật Ngôn)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Attānaṃ	Bản thân, mình [trực bổ cách, số ít]	Danh, nam
2	Ce	Nếu	Phụ
3	Piya	Thân yêu, đáng yêu	Tính
4	Jaññā	Biết	Động, chủ động, cầu khiến
5	Rakkheyya	Phòng hộ, bảo vệ	Động, chủ động, cầu khiến
6	Naṃ	Người ấy, vật ấy [trực bổ cách, số ít, nam tính]	Đại từ nhân xưng/chỉ định ngôi 3
7	Surakkhita	Được bảo vệ tốt, được phòng hộ tốt	Tính
Ghi chú ngữ pháp		[1] Attānañce = attānaṃ + ce	
		[2] Jaññā = jaññeyya, động từ này lấy 2 trực bổ cách, tức: [A jaññā B], khi đó: // Nếu A là danh từ, B cũng là danh từ, [A jaññā B] = [biết A là B] // Nếu A là danh từ, B là tính từ, [A jaññā B] = [biết A là B, biết A thì B, biết A có đặc tính B...]	
		[3] Naṃ = tam	
		[4] [Surakkhitam] = tính từ trung tính, số ít, trực bổ cách, trong câu trên được dùng làm TRẠNG TỪ.	

[2] No kareyya devassa rūpaṃ maṇḍalam (Erasmus)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	No	Không	Phụ

2	Kareyya	Làm	Động, chủ động, cầu khiến
3	Devo	Vị trời, thần linh	Danh, nam
4	Rūpaṃ	Hình ảnh	Danh, trung
5	Maṇḍalaṃ	Nhẫn	Danh, trung
Ghi chú ngữ pháp		Động từ [kareyya] (dạng mô tả cách là karoti), có thể lấy 2 danh từ trực bổ cách: [A kareyya B] = [làm A thành B] = [chế tạo/chế biến A thành B]	
Câu gốc Latin		<i>In anulo dei figuram ne gestato</i>	

[3] So no sādhuṃ niyameti, yo na paricayo niyame (Erasmus)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	So/taṃ/sā	Người ấy, vật ấy	Đại nhân xưng/chỉ định 3
2	No	Không	Phụ
3	Sādhuṃ	Tốt	Trạng
4	Niyameti	Chỉ huy	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
5	Yo/yaṃ/yā	Người mà, cái mà Mà người ấy, mà cái ấy	Đại quan hệ
6	Na	Không	Phụ
7	Paricaya	Quen với Công thức: [paricaya] + [A] = [quen với việc A, quen với A], trong đó, [A] là danh từ vị trí cách	Tính
8	Niyamaṃ	Mệnh lệnh	Danh, trung
Câu gốc Latin		<i>Non bene imperat, nisi qui paruerit imperio</i>	

[4] Sahāyo kusalo, dūro vā antiko; antikatara hoti kusalataro (Ngạn ngữ Durham)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Sahāyo	Bạn bè, bằng hữu	Danh, nam
2	Kusala	Tốt	Tính
3	Dūra	Xa	Tính
4	Vā	Và, hoặc	Phụ
5	Antika	Gần	Tính
6	Antikatara	Gần hơn, càng gần	Tính

7	Hoti	Thì, là	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
8	Kusalatara	Tốt hơn, càng tốt	Tính
Câu gốc Anh cổ		<i>Freond deah, feor ge neah; byth near nyttra</i>	

[5] Apekkhe samaye, naro jāne mittam (Ngạn ngữ Durham)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Apekkha	Cần đến, mong mỏi	Tính
2	Samayo	Thời điểm, thời gian, lúc	Danh, nam
3	Naro	Người	Danh, nam
4	Jāne	Biết	Động, chủ động, cầu khiến
5	Mitto	Bạn, bằng hữu	
Ghi chú ngữ pháp		Jāne = jāneyya	
Câu gốc Anh cổ		<i>Aet thearfe mann sceal freonda to cunnian</i>	